

ІЗ ДНЕМ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ!

УЧИТЕЛЮ

Я з рук твоїх давно пішов у люди,
В життя бурхливе, грозяні моря.
Учитель мій!.. Тебе я не забуду,
Моєї юні радісна зоря.

І хай з тих днів згубили лік ми рокам,
Завжди, завжди, як сонячний салют,
Для нас сіяє подвигом високим
Твій благородний, безкорисний труд.

Володимир СОСЮРА

ШАНОВНІ КОЛЕГИ-ПЕДАГОГИ, ВЕТЕРАНИ ОСВІТЯНСЬКОЇ ПРАЦІ!

Перша неділя жовтня дарує нам приємне й радісне свято – День працівників освіти. Мабуть, не випадково воно відзначається восени – в пору досягання й збору земних плодів. Бо саме в цей час всі, хто трудиться на ниві навчання й виховання, також мають змогу поглянути на свою працю й оцінити її результати. А вони, хоч і не піддаються вимірам фізичним, вагомий і соціально значимі – адже це знання з основ наук, моральність і вихованість наших дітей, здійснення їх мрій у виборі життєвого шляху, самореалізація кожної юної особистості. Заради цього варто жити, без останку віддаючи горіння власного серця, натхнення й талант тим, хто завтра прийде нам на зміну. Саме в цьому – висока благородність вчительської професії, її шляхетний зміст і

призначення. І тому для кожного з нас найвищою нагородою є щире «дякую», мовлене нашими вихованцями, добрий спогад про школу й нас, учителів, які були з ними поруч день у день у легких і нелегких ситуаціях.

Сердечно вітаємо вас, шановні освітяни, з нашим професійним святом! Здоров'я, успіхів і високої майстерності в щоденній праці, злагожденості й одностайності в шкільних колективах, добробуту й спокою у ваших сім'ях!

Володимир КОЗЬМЕНЧУК,
начальник відділу освіти
Косівської РДА

Оксана ЛЕСЕВИЧ,
завідувач методичного кабінету

Світлана БОВИЧ,
голова ради голів профкомів
працівників освіти району

Відбудеться районний форум

Відділ освіти запрошує батьків до участі в районному форумі батьківської громадськості «Співпраця сім'ї та школи у формуванні ціннісних орієнтирів школяра», що відбудеться 15 жовтня 2013 року на базі Косівської ЗОШ I-III ст. №2.

Батьківський форум – це зустріч батьків, посадовців та педагогів з метою обговорення спільних дій із навчальними закладами у сфері національного виховання дітей, попередження й подолання негативних тенденцій у суспільстві. Це можливість для педагогів відчувати підтримку батьків і обговорити з ними спільні проекти.

На форум запрошуються голови рад закладів, опікунських рад, голови батьківських комітетів. Звертатися з пропозиціями та зареєструватися до виступу можна за адресою м.Косів, пров. Шев-

ченка 7, тел. 2-47-91 (методичний кабінет, Надія Ємець).

Термін подачі заявок до 04.10.2013р.

Плануються такі тематичні напрями форуму:

- * робота родини, школи, медичних установ для зміцнення здоров'я школярів;
- * про взаємодію родини та школи в навчально-виховному процесі;
- * роль цінностей у формуванні особистості дитини;
- * проблеми сучасної сім'ї: взаємостосунки дорослих та дітей;
- * алкогольно-наркотична агресія проти молоді;
- * комп'ютерна та інтернетзалежність дітей та підлітків, вплив на формування особистості школяра;
- * трудова міграція та проблеми бездоглядності школярів.

НАКАЗ

Про підсумки науково-методичної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах району в 2012-2013 навчальному році та її організацію в 2013-2014 навчальному році

від 28.08.2013 р. м. Косів № 130

У 2012-2013 навчальному році діяльність методичної служби району здійснювалася в двох напрямках: перший – інформаційно-методичний (підвищення інформаційної культури педагогічних працівників, відстеження прогнозу розвитку освіти, організація моніторингу професійного розвитку педкадрів); другий – навчально-методичний (методичний та психологічний супровід системи освіти, підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, узагальнення передового педагогічного досвіду, супровід роботи з обдарованими дітьми).

Працюючи над реалізацією I етапу науково-методичної проблеми «Науково-методичне забезпечення формування навчально-виховного середовища як фактора розвитку особистості», методичний кабінет спрямовував свою діяльність на підвищення кваліфікації педагогів, розвиток їх педагогічної, професійної та психологічної компетентності; створення умов для професійного розвитку педагогічних працівників у міжкурсовий період через різні форми методичної роботи відповідно до вертикалі науково-методичного супроводу (районні методичні об'єднання, постійно діючі семінари, міжшкільні методичні об'єднання, динамічні творчі групи); опрацювання з учителями загальноосвітньої школи I та II ступенів нового Державного стандарту; залучення кращих педагогів до курсів професійної майстерності; підготовку вчителів до роботи з обдарованою учнівською молоддю; організацію та проведення I та II етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад та I етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт членів МАН, Зльоту обдарованої учнівської молоді Гуцульщини та інших інтелектуальних конкурсів і турнірів; створення умов для участі учнівської молоді в обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах; посилення ролі методичної служби в розробці навчально-методичного забезпечення для вдосконалення навчально-виховного процесу.

Значна увага зверталася на впровадження в практику роботи нової законодавчої та нормативно-правової бази, Державного стандарту початкової загальної освіти.

Із метою забезпечення готовності навчальних, дошкільних закладів, учителів початкових класів, учителів-предметників, які викладатимуть у 2-х та 5-х класах та для реалізації змісту нових Державних

стандартів дошкільної, початкової та загальної середньої освіти укладено комплексний план дій щодо підготовки педагогічних працівників до впровадження змін. Відповідно до напрямів діяльності буде здійснено його реалізацію.

Колегіальним органом, який визначає перспективи розвитку науково-методичної роботи в районі, розглядає її результати, є науково-методична рада. Впродовж минулого навчального року було проведено 4 засідання, на яких обговорено та прийнято рішення з таких ключових питань: організаційно-методична діяльність районного та шкільних методичних кабінетів щодо роботи з педагогічними кадрами; результативність та ефективність курсової підготовки; стан викладання та рівень навчальних досягнень школярів з окремих предметів; робота з обдарованою учнівською молоддю; науково-методичний супровід впровадження нових Державних стандартів початкової та загальної середньої освіти, нових навчальних предметів та курсів у загальноосвітніх навчальних закладах тощо.

Радою методичного кабінету схвалено 2 локальні положення, 8 власних методичних розробок, підготовлених творчими педагогами загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів району, авторську програму спецкурсу «Видатні постаті Гуцульщини», «Збірник завдань для контрольних робіт з біології, 7-9 класи». Ці матеріали рекомендовані для апробації в загальноосвітніх навчальних закладах району.

Методистами методичного кабінету вивчено та узагальнено 12 об'єктів передового педагогічного досвіду.

Системний підхід в організації та проведенні роботи з учителями забезпечувався через колективні, колективно-групові та індивідуальні форми роботи. Так, упродовж 2012-2013 навчального року в районі проведено 55 засідань районних методичних об'єднань, 84 заняття постійно діючих семінарів, 4 тематичні семінари, 4 проблемні семінари, 16 постійно діючих семінарів голів міжшкільних методичних об'єднань, 28 засідань міжшкільних методичних об'єднань, 14 занять майстер-класів, 21 заняття шкіл молодих учителів, 28 засідань творчих груп.

Проте недостатньою залишається робота з творчими педагогами, їх залучення до творчих груп, педагогічних майстерень із метою випуску інтелектуального кінцевого продукту. Методичній службі району слід також звернути більшу увагу на

якість проведення засідань міжшкільних методичних об'єднань, організацію та проведення науково-практичних конференцій за участю науковців, інших установ та організацій.

У тісній співпраці з обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти методичний кабінет упродовж минулого року здійснював науково-методичний супровід діяльності навчальних закладів, які беруть участь у дослідно-експериментальній діяльності на обласному та всеукраїнському рівнях (Річківське НВО, Трацька, Хімчинська, Яворівська, Старокосівська ЗОШ I-III ст.). Із керівниками цих навчальних закладів проводилися методичні оперативки, консультації з питань планування роботи закладу та підготовки звітів про експериментальну діяльність, організовувалась участь керівників та педагогів у обласних заходах, пов'язаних з експериментальною діяльністю.

Слід відзначити, що 14 педпрацівників району стали активними учасниками обласних творчих груп, 7 учителів увійшли до складу обласних авторських творчих майстерень, а директор Рожнівського НВК О.Радиш була керівником обласної авторської творчої майстерні керівників навчальних закладів з науково-методичної проблеми «Школа життєтворчості». У січні 2013р. О.Радиш успішно презентувала та захистила інтелектуальний кінцевий продукт – «Програму розвитку загальноосвітнього навчального закладу», «Методичні рекомендації щодо впровадження «Школи життєтворчості», «Управлінський пакет документів (на допомогу керівнику загальноосвітнього навчального закладу)».

Методичний кабінет забезпечував фахове зростання всіх категорій педагогічних працівників району як шляхом керуваної самоосвіти, так і через проходження курсової підготовки в обласному інституті післядипломної педагогічної освіти та центральному інституті післядипломної педагогічної освіти. Так, у 2012-2013 навчальному році курсовою підготовкою було охоплено 452 педагоги району. Відповідно до наказу обласного інституту післядипломної педагогічної освіти від 23.09.2011р. №148 «Про організацію навчання з підвищення кваліфікації педагогів за екстернатною формою навчання» 58 педагогічним працівникам, які мають педагогічне навантаження з кількох предметів, була надана можливість пройти курсову підготовку за екстернатною формою навчання. На базі

району проведено обласні курси 2-х груп учителів початкових класів.

Питання проходження курсової підготовки педагогічними кадрами району обговорювалося в ході проведення занять постійно діючих семінарів, засідань міжшкільних та шкільних методичних об'єднань, заслуховувалося на засіданні ради методичного кабінету (протокол №1 від 24 січня 2013 року).

Підвищення кваліфікації шляхом проходження курсової підготовки сприяло якісному проведенню атестації педагогічних працівників. У 2013р. атестації підлягало 346 учителів. Рішенням районної атестаційної комісії 169 педагогам установлено відповідність раніше присвоєній вищій кваліфікаційній категорії, 33 – присвоєно вищу кваліфікаційну категорію, 34 – присвоєно звання «старший учитель», 76 – встановлено відповідність раніше присвоєному званню «старший учитель, 42 – встановлено відповідність раніше присвоєному званню «вчитель-методист», 9 – присвоєно звання «вчитель-методист», 3 – встановлено відповідність раніше присвоєному званню «вихователь-методист», 1 – «керівник гуртка – методист», 1 присвоєно звання «майстер виробничого навчання I категорії» та встановлено 12 тарифний розряд, 30 керівникам гуртків встановлено 10 тарифний розряд.

Із метою подолання формалізму при проведенні атестації педагогічних працівників та встановлення вищої категорії та присвоєння педагогічних звань в районі запроваджено відповідну форму анкетування цієї категорії педагогів. Однак методичному кабінету слід удосконалити систему комплексного вивчення діяльності педагогічних працівників, що атестуються, з підвищення їх професійної майстерності у міжатестаційний період.

У межах державної програми «Вчитель» та програми «Обдаровані діти» проведено ряд заходів з метою виявлення та підтримки творчих педагогів та школярів. Методичним кабінетом проведено конкурс «Учитель року – 2013», за результатами якого 4 вчителі брали участь у обласному конкурсі, 2 з них стали лауреатами (Ковбан Олександра Іванівна, вчитель іноземної мови Пістинської ЗОШ І-ІІІ ст., Чоборяк Михайло Михайлович, вчитель музичного мистецтва Тюдівської ЗОШ І-ІІІ ст.). Цариняк Світлана Василівна, соціальний педагог Яблунівської ЗОШ І-ІІІ ст., Удудяк Світлана Іванівна, практичний психолог Хімчинської ЗОШ І-ІІІ ст., зайняли ІІІ місце в обласному етапі конкурсу «Кращий за професією».

Школярі району взяли участь у Всеукраїнських предметних олімпіадах. Слід відзначити позитивну тенденцію зростання призових місць в порівнянні з минулим роком на обласному етапі (2011-2012 н.р. – 11 місць; у 2012-2013н.р. –

17 місць). А учень Рожнівського НВК Данилюк Микола став переможцем Всеукраїнської олімпіади з математики.

Добрих результатів добилися школярі району у ІІ етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт МАН (8 учасників, 4 призери); в обласному етапі Міжнародного конкурсу з української мови ім. П.Яцика (9 учасників, 2 переможці), Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської молоді ім. Т.Г.Шевченка (7 учасників, 2 переможці).

Активну участь відзначилися учні шкіл району в ході проведення інтелектуальних дитячих конкурсів: Всеукраїнського конкурсу «Левеня» (612 учнів), «Колосок» (323 учнів), Всеукраїнського інтерактивного історичного конкурсу «Лелека» (107 учнів), «Соняшник» (489 учнів).

Минулий рік став наймасовішим за останній час щодо участі в математичному конкурсі «Кенгуру» - 2061 учень.

У 2013 році відбулися районні свята: «Учитель року – 2013» для творчих учителів, «Ми надія твоя, Україно!» для обдарованої молоді. З метою стимулювання творчих педагогів учасникам та переможцям районного туру конкурсу «Учитель року – 2013» було вручено грамоти та пам'ятні подарунки. Для заохочення обдарованих дітей фонд Ю.Дерев'янка виділив грошові премії, якими було нагороджено 17 учнів, переможців і призерів олімпіад, конкурсів МАН тощо.

Інформацію про досягнення вчителів та учнівської молоді висвітлено на сайті РДА, методкабінету. Питання про роботу з обдарованими дітьми та учнями, які мають нахил до окремих предметів, розглядали на інструктивно-методичних нарадах, постійно діючих семінарах для керівників шкіл, на засіданнях МШМО.

Разом з тим, методичному кабінету слід приділити належну увагу питанню виявлення та підтримки талановитої молоді через оновлення банку даних, створення картотеки обдарованих учнів, надання методичної допомоги педагогам, які постійно працюють в цьому напрямку та мають вагомий результати. На кожну талановиту дитину варто розробити та реалізувати індивідуальні програми психолого-педагогічного супроводу.

Важливим є створення навчально-методичного забезпечення нового змісту освіти. З цією метою методистами методкабінету підготовлено тематичні сторінки до бюлетеня «Освітнякський вісник», методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів, створення відповідного освітнього середовища для учнів початкових класів та п'ятикласників, методичні рекомендації для практичних психологів закладів освіти щодо створення сприятливого психологічного середовища, адаптації дітей та діагностування.

Упродовж 2012-2013н.р. належна увага приділялася видавничій діяльності.

Всього підготовлено до друку більше 60 матеріалів, представлених публікаціями у фахових виданнях, методичними рекомендаціями, розробками уроків та позакласних заходів, дидактичними матеріалами та ін.

Бібліотекою методичного кабінету певною мірою забезпечувались інформаційні потреби вчителів. Методичним кабінетом передплачено всі необхідні періодичні та фахові видання, розпочато створення картотеки фахових матеріалів на допомогу педагогам. Разом з тим, слід приділити більшу увагу здійсненню бібліотечно-інформаційного і культурно-просвітницького супроводу діяльності педагогічних працівників.

Як у минулому, так і в новому навчальному році серед основних завдань роботи методичної служби району важлива роль відводиться проведенню моніторингу якості освіти, вивченню рівня знань, умінь і навичок школярів. З метою відстеження об'єктивного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів, забезпечення якості освітніх процесів у районі проводилися моніторингові дослідження обласного та районного рівнів. У співпраці з Івано-Франківським регіональним центром оцінювання якості освіти у режимі on-line проведено тестування навчальних досягнень учнів 10-х класів з української мови, історії України (260 учнів), 9-х класів з фізики, математики (248 учнів), районні моніторингові дослідження в 9 класі з хімії та географії, у 3 класі з якості читання. Як засвідчили ці дослідження, школярі, в основному, підтвердили свій рівень знань. Разом з тим у роботі з учнями педагоги не завжди використовують різноманітні завдання, роботу з картами, таблицями, що в свою чергу не сприяє формуванню просторової уяви, розвитку логічного мислення учнів, якісній підготовці їх до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання.

Аналізуючи основні напрями моніторингових досліджень, що проводилися в районі в минулому навчальному році, методичному кабінету необхідно більш ефективно впроваджувати в навчально-виховний процес моніторинг якості освітніх послуг, мотивувати шкільні колективи на впровадження відстеження педагогічної діяльності вчителів.

У минулому навчальному році методичному кабінету не вдалося вдосконалити роботу базових, опорних та пілотних навчально-виховних закладів району в плані системності, плановості, послідовності. Тому це питання й надалі залишається актуальним.

Більш досконалою має стати система організації та проведення роботи з впровадження інновацій в навчально-виховний процес, виявлення, узагальнення та впровадження ППД.

У зв'язку з викладеним вище

НАКАЗУЮ:

1. Керівникам загальноосвітніх навчальних закладів району:

1.1. У 2013-2014 навчальному році внутрішньошкільну методичну роботу спрямувати на реалізацію завдань II етапу проблемного питання району: «Науково-методичне забезпечення формування навчально-виховного середовища як фактора розвитку особистості школяра».

1.2. У змісті науково-методичної роботи реалізувати рішення підсумкової колегії Міністерства освіти і науки України, обласної науково-практичної конференції, колегії відділу освіти райдержадміністрації.

1.3. Спрямувати роботу педагогічних колективів на практичну реалізацію Національної стратегії, нових Державних стандартів, інших законодавчих та нормативних документів, що регламентують роботу закладів освіти, на підвищення якості надання освітніх послуг.

1.4. Забезпечити неухильне виконання районних заходів щодо навчально-методичного, організаційно-методичного, науково-методичного та інформаційного супроводу нових Державних стандартів.

1.5. Видати наказ про організацію методичної роботи з педагогічними кадрами у 2013-2014 навчальному році.

1.6. Забезпечити інформатизацію навчально-виховного процесу, широко використовувати освітні портали, соціальні мережі, сприяти побудові шкільних комп'ютерних локальних мереж, продовжити створення сайтів дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

1.7. Реалізувати нові суспільні вимоги до дошкільної ланки освіти як основи соціокультурного становлення особистості, сприяти забезпеченню наступності в роботі з розвитку особистості дошкільника через інтеграцію зусиль і впливів сім'ї, дошкільних навчальних закладів і початкової школи.

1.8. Здійснювати аналіз результатів учнівських конкурсів, олімпіад, визначити основні напрями роботи щодо підвищення творчої активності вихованців, результативності участі школярів в II та III етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів, конкурсів МАН.

1.9. Продовжувати вдосконалення управлінської діяльності з питань вивчення та аналізу стану навчання й виховання, рівня якості знань, умінь і навичок, рівня вихованості школярів, виявлення труднощів у засвоєнні програмового матеріалу.

1.10. Практикувати вироблення управлінських рішень на підставі моніторингових досліджень, залучивши педагогічний колектив до здійснення аналітичних висновків, визначення шляхів удосконалення навчально-виховного процесу.

2. Районному методичному кабінету (О.Лесевич):

2.1. Спрямувати зусилля методичної служби району на реалізацію II етапу еди-

ної науково-методичної проблеми «Науково-методичне забезпечення формування навчально-виховного середовища як фактора розвитку особистості школяра».

2.2. Продовжити спільну діяльність з Івано-Франківським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти щодо андрагогічного циклу професійного розвитку педагогічних працівників у міжкурсовий період.

2.3. Вивчати запити та формувати заявки на курси, здійснюючи організацію курсової підготовки педагогів району.

2.4. Продовжувати моніторинг педагогічної та психологічної компетентності підпрацівників, їхніх запитів і потреб; освітньої діяльності навчальних закладів згідно з планом роботи ОІППО та планом роботи методичного кабінету.

2.5. Продовжити роботу щодо узагальнення та розповсюдження педагогічного досвіду освітян району. Здійснювати методичний супровід узагальнення педагогічного досвіду на рівні навчальних закладів.

2.6. Стимулювати участь педагогічних працівників району в конкурсах професійної майстерності, оновлювати форми проведення I (районного) етапу конкурсу «Учитель року».

2.7. Залучати педагогічних працівників до публікації власного досвіду в педагогічній пресі.

2.8. Координувати діяльність міжшкільних методичних об'єднань, Школи молодого вчителя, Школи професійної майстерності. Оновлювати форми та зміст роботи з ними.

2.9. Забезпечувати педагогічні умови соціалізації школярів та розвиток їхніх ключових компетенцій під час навчальної та виховної роботи. Проводити моніторинг ключових компетенцій випускників школи.

2.10. Здійснювати науково-методичне та психологічне забезпечення роботи з обдарованими дітьми, залучати їх до участі в олімпіадах, конкурсах, турнірах різного рівня. Стимулювати проведення інтелектуальних конкурсів.

2.11. Здійснювати науково-методичний супровід дослідницької роботи учнів та дослідницько-експериментальної діяльності навчальних закладів.

2.12. Здійснювати пошук обдарованої молоді, застосовуючи психолого-педагогічні дослідження, моніторинги. Постійно оновлювати банк даних обдарованих і талановитих дітей.

2.13. Здійснювати науково-методичний супровід діяльності шкільних бібліотек. Продовжити роботу над апробацією підручників.

2.14. Організувати роботу з перевірки та консультування щодо змістового забезпечення варіативної частини навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів.

2.15. Продовжити роботу з оновлення сайту методичного кабінету відділу освіти Косівської райдержадміністрації.

2.16. Продовжити впровадження в навчально-виховний процес інформаційно-комунікаційних технологій. Проводити моніторинг використання ІКТ на уроках та позакласній діяльності.

2.17. Визначити в 2013-2014 навчальному році єдині дні методичної роботи:

- понеділок – учителі фізики, математики, інформатики;

- вівторок – заступники директорів з виховної роботи, педагоги – організатори, класні керівники, вчителі біології, хімії, образотворчого мистецтва, християнської етики;

- середа – директори шкіл, учителі фізичної культури;

- четвер – заступники директорів з навчально-виховної роботи, учителі географії, економіки, музики, іноземної мови, предмета «Захист Вітчизни», трудового навчання, основ здоров'я, суспільних дисциплін;

- п'ятниця – вчителі української мови та літератури, зарубіжної літератури, бібліотекарі.

2.18. Затвердити структуру методичної роботи на 2013-2014 н.р. та призначити керівників усіх форм методичної роботи. (Додаток 1).

2.19. Затвердити циклограму роботи методичного кабінету. (Додаток 2).

2.20. Затвердити центри методичної роботи, склад голів міжшкільних методичних об'єднань (періодичність засідань – 4 рази на рік). (Додаток 3). Призначити заступників директорів з навчально-виховної роботи координаторами методичної роботи в міжшкільних методичних об'єднаннях.

2.21. Затвердити опорні навчальні заклади з питань організації та творчого втілення новаторських педагогічних ідей у навчально-виховний процес. (Додаток 4).

2.22. Затвердити базові та пілотні загальноосвітні навчальні заклади. (Додаток 5).

2.23. Залучити до різних форм методичної роботи:

- на рівні району: директорів шкіл, заступників директорів шкіл з навчально-виховної роботи, заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, учителів предметів «Християнська етика», «Захист Вітчизни», фізкультури, музики, трудового навчання, образотворчого мистецтва, основ здоров'я, іноземних мов, інформатики, завідувачів, вихователів, музичних керівників, медичних сестер дошкільних навчальних закладів;

- на рівні методичних центрів: учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури, математики, фізики, історії і правознавства, географії, хімії та біології;

- на рівні школи: вчителів початкових класів, класних керівників.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на завідувача методкабінету Оксану Лесевич.

Начальник відділу освіти
Володимир КОЗЬМЕНЧУК

Циклограма роботи методичного кабінету

Тижні			
Перший	Другий	Третій	Четвертий
Організаційні питання. Узгодження планів роботи на місяць, їх уточнення. Упорядкування роботи з документами, контроль за їх проходженням.	Вивчення стану навчально-виховного процесу.	Дослідницько-експериментальна діяльність. Апробація підручників, посібників, програм. Організація масових заходів. Проведення моніторингових досліджень. Підготовка і проведення науково-практичних конференцій.	Опрацювання та узагальнення візних матеріалів. Написання довідок, інформацій. Аналіз роботи за місяць. Упорядкування графіка методичної роботи на місяць.
Консультаційні дні			
Понеділок – учителі фізики. Вівторок – учителі біології, образотворчого мистецтва. Середа – директори шкіл, практичні психологи, соціальні педагоги. Четвер – учителі економіки, музики, початкових класів. П'ятниця – учителі української мови та літератури.	Понеділок – учителі математики. Вівторок – учителі хімії, працівники дошкільних закладів Четвер – заступники директорів з навчально-виховної роботи, вчителі географії, початкових класів. П'ятниця – вчителі зарубіжної літератури.	Понеділок – учителі інформатики. Вівторок – учителі природознавства, вихователі ГПД, заступники директорів з виховної роботи, педагоги організатори, класні керівники, Четвер – учителі іноземної мови, предмета «Захист Вітчизни», трудового навчання, початкових класів. П'ятниця – шкільні бібліотекарі.	Понеділок – учителі астрономії. Вівторок – учителі християнської етики. Середа – вчителі фізичної культури, практичні психологи, соціальні педагоги. Четвер – учителі основ здоров'я, суспільних дисциплін, початкових класів.

Проведення окремих форм методичної роботи

06 листопада, 05 лютого, 09 квітня – ПДС директорів ЗНЗ району. 10 жовтня, 12 грудня, 13 березня – ПДС заступників директорів.	20 листопада, 20 лютого, 08 травня – заняття «Школи молодого заступника». 26 вересня, 28 листопада, 23 січня, 24 квітня – засідання ради методкабінету.	16-20 вересня, 11-15 листопада, 14-20 січня, 24-28 березня - ПДС голів МШМО 23-27 вересня, 18-22 листопада, 27-31 січня, 07-11 квітня – засідання МШМО.	30 вересня – 04 жовтня, 04-08 листопада, 16-20 грудня, 24-28 лютого, 17-21 березня, 12-16 травня – тематичні виїзди у ЗНЗ району.
---	---	---	---

1. Народи за участю начальника відділу освіти – щопонеділка
2. Оперативні наради методичного кабінету – щопонеділка

3. Розробка тижневих планів – щоп'ятниці
4. Проведення II туру олімпіад (жовтень-грудень) – п'ятниця, субота.

Міжшкільні методичні об'єднання Косівського району на 2013-2014 н.р.

1. Міжшкільні методичні об'єднання вчителів української мови і літератури:
– Кобаківський округ – керівник Гавриш Г.В., учитель Кобаківської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Косівський округ – керівник Утляр М.В., учитель Старокосівської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Космацький округ – керівник Мохнатчук С.І., учитель Космацької ЗОШ І-ІІІ ст.
– Кутський округ – керівник Моканюк І.Д., учитель Кутської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Пістинський округ – керівник Гремечук Г.В., учитель Пістинської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Березівський округ – керівник Клим'юк М.В., учитель Середньоберезівської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Яблунівський округ – керівник Клим'юк Г.В., учитель Лючанської ЗОШ І-ІІ ст.
– Яворівський округ – керівник Петричук Г.М., учитель Соколівської ЗОШ І-ІІ ст.

2. Міжшкільні методичні об'єднання вчителів світової літератури:
– Кобаківський округ – керівник Матійчук М.І., учитель Хімчинської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Косівський округ – керівник Цьолковська Б.М., учитель Косівської ЗОШ №1 І-ІІІ ст.
– Космацький округ – керівник, учитель Данилів Г.Д., Космацька ЗОШ І-ІІІ ст.
– Кутський округ – керівник Гавриш Г.В., учитель Кутської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Пістинський округ – керівник Косенкова М.Д., учитель Шешорської ЗОШ І-ІІ ст.
– Березівський округ – керівник Сенчук Г.М., учитель Акресірівської ЗОШ І-ІІ ст.
– Яблунівський округ – керівник Гургулович Л.М., учитель Яблунівської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Яворівський округ – керівник Грєпіняк М.П., учитель Річківської ЗОШ І-ІІ ст.

3. Міжшкільні методичні об'єднання вчителів математики:
– Кобаківський округ – керівник Томащук І.Т., учитель Кобаківської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Косівський округ – керівник Карп'як І.Л., учитель Старокосівської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Космацький округ – керівник Бешлей Н.П., учитель Космацької ЗОШ І-ІІІ ст.
– Кутський округ – керівник Нагорняк Г.Ю., учитель Розтоківської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Пістинський округ – керівник Полагин Д.В., учитель Микитинецької ЗОШ І-ІІ ст.
– Березівський округ – керівник Перцович Л.В., учитель Середньоберезівської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Яблунівський округ – керівник Клим'юк С.М., учитель Яблунівської ЗОШ І-ІІІ ст.

на стор. 5

– Яворівський округ – керівник Вепрейчук Г.В.,
учитель Яворів-Безульківської ЗОШ І-ІІ ст.

**4. Міжшкільні методичні об'єднання
вчителів фізики:**

– Косівський округ – керівник Крутофіст
І.М., учитель Рожнівського НВК
– Кутський округ – керівник Катанова О.І.,
учитель Старокутської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Пістинський округ – керівник Кнігініцька
М.І., учитель Пістинської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Березівський округ – керівник Білавич В.І.,
учитель Середньоберезівської ЗОШ І-ІІІ ст.

**5. Міжшкільні методичні об'єднання
вчителів хімії, біології, екології:**

– Кутський округ – керівник Попенюк Г.М.,

учитель Кобаківської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Косівський округ – керівник Том'юк Н.І.,
учитель Хімчинської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Пістинський округ – керівник Лаврук Н.І.,
учитель Пістинської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Яблунівський округ – керівник Мілевська
С.Я., учитель Нижньоберезівської ЗОШ І-ІІ ст.

**6. Міжшкільні методичні об'єднання
вчителів історії:**

– Кобаківський округ – керівник Федчук
В.В., учитель Хімчинської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Косівський округ – керівник Микуляк І.Я.,
учитель Старокосівської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Кутський округ – керівник Чоланюк М.П.,
учитель Тюдівської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Пістинський округ – керівник Котюк Г.О.,
учитель Пістинської ЗОШ І-ІІІ ст.

– Березівський округ – керівник Юрчук Л.В.,
учитель Лячківська ЗОШ І-ІІ ст.
– Яблунівський округ – керівник Ключевська
О.П., учитель Стопчатівської ЗОШ І-ІІІ ст.

**7. Міжшкільні методичні об'єднання
вчителів географії:**

– Косівський округ – керівник Титик О.М.,
учитель Косівської ЗОШ №1 І-ІІІ ст.
– Кутський округ – керівник Гуцуляк М.І.,
учитель Старокутської ЗОШ І-ІІІ ст.
– Пістинський округ – керівник Голова-
та М.В., учитель Микитинецької ЗОШ І-ІІ ст.
– Березівський округ – керівник Малкович
Г.А., учитель Середньоберезівської ЗОШ
І-ІІІ ст.
– Яблунівський округ – керівник Строжок
О.І., учитель Стопчатівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Додаток 4

Опорні та пілотні загальноосвітні навчальні заклади та дошкільні навчальні заклади Косівського району на 2013-2014н.р.

№ з/п	Назва закладу	З яких питань є опорною	Прізвище, ім'я, по батькові керівника школи чи ДНЗ
1.	Рожнівський, Річківський НВК	З організації управлінської діяльності	Радиш О.Ю., Кішук І.О.
2.	Кутська, Середньоберезівська ЗОШ І-ІІІ ст.	З організації внутрішкільної методичної роботи	Юсипчук Л.П., Ігнатюк В.І.
3.	Пеньківська школа-садок	З проблем роботи в різновікових групах	Ковалюк М.П.
4.	Рожнівський ДНЗ «Сонечко»	З питань роботи з дітьми старшого дошкільного віку	Атаманюк С.В.
5.	Косівський ДНЗ «Сонечко»	З проблем організації навчально-виховного процесу в ДНЗ	Філіпович О.П.
6.	Хімчинська ЗОШ І-ІІІ ст.	З питань організації навчально-виховного процесу в початковій школі	Розвадовська В.М.
7.	Соколівська ЗОШ І-ІІ ст.	З організації роботи органів учнівського самоврядування	Андріюк В.П.
8.	Кутська ЗОШ І-ІІІ ст.	По роботі з обдарованими дітьми	Юсипчук Л.П.
9.	Пістинська ЗОШ І-ІІІ ст.	З упровадження програми «Рівний-рівному»	Якімишин Н.В.
Реалізація пілотного проекту «Гуцульщинознавство в системі навчально-виховного процесу загальноосвітніх навчальних закладів району»			
1.	Яворівська ЗОШ І-ІІІ ст.	Пілотна школа з вивчення гуцульщинознавства	Лосюк В.В.

Додаток 5

Базові загальноосвітні навчальні заклади та дошкільні навчальні заклади Косівського району на 2013-2014н.р.

№ з/п	Назва закладу	З яких питань є опорною	Прізвище, ім'я, по батькові керівника школи чи ДНЗ
1.	Косівський НВК гімназія-інтернат	З викладання української мови та літератури, географії, художньої культури	Цюро М.В.
2.	Рожнівський НВК	З питань організації роботи початкової ланки освіти, з викладання світової літератури, фізики, образотворчого мистецтва	Радиш О.Ю.
3.	Микитинецька ЗОШ І-ІІ ст.	З питань роботи за системою розвивального навчання	Рибак П.І.
4.	Косівська ЗОШ І-ІІІ ст. №1	З викладання англійської мови, економіки, з питань роботи за системою розвивального навчання	Грималюк Г.М.
5.	Уторопський НВО	З викладання німецької мови	Ласійчук М.І.
6.	Кутська ЗОШ І-ІІІ ст.	З викладання математики, хімії, християнської етики	Юсипчук Л.П.
7.	Яблунівська ЗОШ І-ІІІ ст.	З викладання інформатики	Клим'юк М.М.
8.	Старокосівська ЗОШ І-ІІІ ст.	З викладання історії і правознавства	Павлюк У.Ю.
9.	Кобаківська ЗОШ І-ІІІ ст.	З викладання біології	Шутка А.В.
10.	Середньоберезівська ЗОШ І-ІІІ ст.	З викладання музичного мистецтва	Ігнатюк В.І.
11.	Микитинецька ЗОШ І-ІІ ст.	З викладання фізичної культури	Рибак П.І.
12.	Яворівська ЗОШ І-ІІІ ст.	З викладання предмета «Захист Вітчизни»	Лосюк В.В.
13.	Хімчинська ЗОШ І-ІІІ ст.	З викладання трудового навчання	Розвадовська В.М.
14.	Рожнівський ДНЗ	З питань організації роботи із мовленнєвого розвитку	Атаманюк С.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Одним з пріоритетів державної політики в розвитку дошкільної освіти є рівний доступ до якісної освіти, який забезпечується дошкільними навчальними закладами та іншими формами здобуття дошкільної освіти.

Законом України від 06.07.2010 р. «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу» передбачено обов'язковість дошкільної освіти дітей старшого дошкільного віку. Основною метою нововведення є створення рівних стартових умов для дітей п'ятирічного віку до майбутнього навчання в школі, формування шкільної зрілості.

Функціонування груп дітей 5-річного віку у 2013-2014 н. р. регламентується нормативно-правовими актами, зокрема: Законами України «Про дошкільну освіту», «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу», Положенням про дошкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 р. № 305, інструктивно-методичними листами: «Про організацію короткотривалого перебування дітей у дошкільних навчальних закладах» (від 17.08.2005 р. № 1/9-431), «Про режим роботи дошкільних навчальних закладів» (від 24.01.2007 р. № 1/9-36), «Про організацію обліку дітей дошкільного віку» (від 07.05.2007 р. № 1/9-263), «Про систему роботи з дітьми, які не відвідують дошкільні навчальні заклади» (від 04.10.2007 р. № 1/9-583), «Про здійснення соціально-педагогічного патронату» (від 17.12.2008 р. № 1/9-811), інструктивно-методичними рекомендаціями «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі» (від 26.07.2010 р. № 1.4/18-3082).

Найпоширенішими формами здобуття дошкільної освіти дітьми п'ятирічного віку є: дошкільні навчальні заклади; групи короткотривалого перебування; групи при загальноосвітніх навчальних закладах, соціально-педагогічний патронат.

Дошкільний навчальний заклад. Здобуття дошкільної освіти дітьми 5-річного віку в умовах дошкільного навчального закладу організовується відповідно до чинного законодавства та діючих програм для дітей старшого дошкільного віку.

Групи короткотривалого перебування. Короткотривале перебування старших дошкільників у дошкільному навчальному закладі передбачено для дітей, які з певних причин не можуть його відвідувати за повним режимом перебування (10,5-12 годин), і забезпечує їх право на здобуття дошкільної освіти. Короткотривалий режим перебування дітей обов'язково обумовлюється в статуті ДНЗ. Якщо для комплектування окремих груп немає достатньої кількості дітей, то їх зараховують до старшої групи або різновікової групи дошкільного закладу, що функціонує за повним режимом перебування.

Кількість дітей у групах короткотривалого перебування визначається відповідно до нормативів наповнюваності, передбачених у статті 14 Закону України «Про дошкільну освіту». Прийом дітей здійснює керівник дошкільного навчального закладу на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють, за наявності медичної довідки про стан здоров'я дитини, довідки дільничного лікаря про епідеміологічне оточення, свідоцтва про народження. У заяві батьків або осіб, які їх замінюють обумовлюється час та періодичність перебування дітей у групах, інші умови. Діти, які відвідують дошкільний навчальний заклад короткотривало, зараховуються до його спискового складу (журнал обліку щоденного відвідування дітьми групи) та обов'язково включаються до звіту дошкільного навчального закладу (форма № 85-к).

Керівництво й контроль за навчально-виховним процесом у групах короткотривалого перебування дітей здійснює завідувача дошкільним навчальним закладом та вихователь-методист.

Для дітей, які відвідують групи короткотривалого перебування, за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, можуть надаватися додаткові освітні послуги у порядку, визначеному законодавством.

Штатний розклад комунального дошкільного навчального закладу, який має окремі групи короткотривалого перебування, встановлюється та затверджується відповідним органом управління освітою на основі діючих Типових штатів дошкільних навчальних закладів.

Навантаження вихователів груп короткотривалого перебування визначається відповідно до тижневого педагогіч-

ного навантаження (30 годин на тиждень) та тривалості перебування дітей у групі. Наприклад: 7,5 години перебування дітей – 0,25 ставки вихователя, 15 години – 0,5 ставки вихователя тощо (з розрахунку 5-денного режиму роботи закладу).

Групи при загальноосвітніх навчальних закладах. Перебування дітей 5-річного віку у групах при загальноосвітніх закладах організовуються, зазвичай, у населених пунктах, де відсутні дошкільні навчальні заклади. Як правило, групи працюють короткотривало, тому порядок їх функціонування визначається інструктивно-методичним листом «Про організацію короткотривалого перебування дітей у дошкільних навчальних закладах» (від 17.08.2005 р. № 1/9-431).

Із дітьми можуть працювати як вихователі, так і вчителі загальноосвітніх закладів. За умови, коли з дітьми працює вчитель, можливе виникнення дисбалансу – штучного наближення життя дітей старшого дошкільного віку до шкільного, намагання вчителів перетворити групу в перший клас. Хочемо застеретти від формального розуміння вчителями, долученими до освіти п'ятирічних дітей, своїх завдань, підміни ними повноцінної дитячої життєдіяльності проведенням занять-уроків, використання в роботі суто шкільного інструментарію. Бажано забезпечити подальшу роботу з дітьми в початкових класах того педагога, який працював із ними впродовж року.

З дітьми п'ятирічного віку, які охоплені різними формами здобуття дошкільної освіти, роботу можуть проводити практичний психолог, вчитель-логопед, вихователь та інші педагоги, робочий час яких визначений чинним законодавством. Кількість працівників визначається із розрахунку кількості груп чи кількості таких дітей у закладі.

Планування, організація та проведення навчально-виховної роботи з дітьми 5-річного віку здійснюється відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти України, Програми розвитку дитини дошкільного віку «Впевнений старт», «Українське дошкілля» з урахуванням умов розвивального предметного, природного, соціального середовища та потреб, інтересів, запитів, здібностей дітей.

Лариса СЕНЧУК,
методист методичного кабінету

ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА

Компетентнісний підхід став одним із шляхів оновлення освіти, запропонованих Радою Європи для країн європейського простору.

Сучасний учитель повинен володіти такими професійно-педагогічними й спеціальними вміннями, які були б спрямовані не тільки на передачу відповідних знань, а й на формування особистості учня як людини нового типу з гнучким, нестандартним мисленням, стабільною внутрішньою мотивацією, бажанням самореалізації.

Сьогодення потребує від методичної служби:

- широкого застосування сучасних технологій реалізації змісту навчання на засадах компетентнісно зорієнтованого та акмеологічного (послідовного) підходів;
- результативного проведення дослідно-експериментальної роботи;
- запровадження інноваційних форм, зокрема дистанційної, інформаційної освіти.

На сучасному етапі якісною можна вважати таку освіту, яка дає можливість людині самовизначитися, самовдосконаливатися, саморозвиватися. Отже, слід залучати вчителів до ефективної творчої діяльності.

Головна роль в організації професійної діяльності, зокрема самоосвіти, належить (шкільній) методичній службі, оскільки самоосвіта вчителя посідає особливе місце в системі формування професійної компетентності педагогів.

Методична служба школи повинна починати з аналітичної роботи, тобто з діагностики, яка дасть можливість виявити як слабкі, так і сильні сторони психолого-педагогічної та загальнокультурної готовності педагогів до самоосвіти; проаналізувати діагностичні карти педагогів і скласти характеристику реальних професійних можливостей кожного педагога; визначити індивідуальні завдання та лінію професійного росту на перспективу членів МО; чітко структурувати методичну роботу; створити умови для розвитку творчого потенціалу кожного вчителя; спонукати педагога до творчого переосмислення змісту своєї роботи, який реалізується через різні активні форми, де домінуючим є діяльнісний підхід, що може стати основою для подальшого формування професійної компетентності.

Запровадження компетенцій у зміст освіти зумовлене потребою розв'язати низку проблем, серед яких:

неспроможність учнів застосувати засвоєні знання вміння і навички, способи діяльності й ціннісні орієнтації в реальних життєвих ситуаціях;

нездатність виконувати вимоги суспільства щодо оновлення знань, тобто реалізації безперервного навчання;

невміння пристосовуватися до швидкої зміни суспільно-економічних умов, адаптуватися в змінених умовах, знати шляхи розв'язання проблем, що виникають у практичній, пізнавальній, комунікативній та іншій видах діяльності.

Усе це зумовлює нові підходи до розуміння нової редакції Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, яка врахувала позитивний зарубіжний досвід і найкращі традиції вітчизняної освіти, що ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого й компетентнісного навчання школярів.

Нова редакція Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти – основний нормативний документ визначення загальнодержавних вимог до освіченості випускників школи. Нині він окреслює стратегічні завдання, які має реалізувати педагог.

Тому в методичній службі всіх рівнів та вчителів-словесників у 2013-2014 навчальному році головним завданням є:

- досконало ознайомитися з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти,
- осмислити його зміст на теоретичному й практичному рівнях та усвідомити значущість його реалізації;
- формувати активного фахівця, який вміє брати на себе відповідальність, забезпечувати технологічність навчального процесу, самостійно моделювати й конструювати інноваційні прийоми, методи, технології навчання, створювати педагогічно виправдані проекти.

Головне завдання методичної служби – підвищення професіоналізму педагога, що відповідає викликам сучасного життя. Це не просто розробка та впровадження адекватних (цілком відповідних, тотожних) організаційних форм, технологічних методів і прийомів роботи в систему підвищення кваліфікації педагогів на шкільному рівні, а й створення системи професійного зростання вчителя, який стає творчою особистістю, здатною до саморозвитку та навчання упродовж усього життя.

Головна мета методичної служби – забезпечення управлінських та педагогічних кадрів знаннями, вміннями та навичками з проектування системи супроводу впровадження нового Державного стандарту.

Модель методичної діяльності щодо підготовки педагогічних кадрів до впровадження Державного стандарту

Методична діяльність складається зі **змістового модуля** (діагностико-аналітична діяльність; теоретичне та практичне навчання; дослідницька діяльність), який забезпечує теоретичне

навчання: орієнтування педагогів в інформаційному потоці; розвиток мислення педагогів; створення основи для аналізу й осмислення; розширення та збагачення понятійного апарату фахівця; закладання основи для прийняття педагогічних та управлінських рішень; засвоєння педагогом нових знань та **технологічного модуля** (моніторинговий підхід; вивчення освітніх потреб суб'єктів освітньої системи; технологія педагогічного моделювання; проблемно-ситуативне навчання), який забезпечує практичне навчання: удосконалення механізмів психіки педагогів (пам'ять, увага, воля, емоції), розвиток професійних умінь педагога, надання педагогам необхідних умінь та навичок для здійснення професійної діяльності, приведення фахової та методичної компетенції вчителів до рівня сучасних умов, симулювання та розвиток педагогічної рефлексії. Застосування педагогом компетентнісного підходу забезпечить:

- готовність до появи ініціативи, ціннісного ставлення до себе;
- засвоєння необхідних знань на основі інтеграції предметних галузей;
- освоєння технологій самоосвіти;
- формування вміння створювати свою траєкторію професійного розвитку.

Ефективності формування професійної мобільності педагогів сприяють технології навчання, які передбачають організацію самостійної роботи вчителів у активних формах: круглі столи, індивідуальні консультації, проблемні лекції, пошук необхідної інформації, робота в творчих групах.

В умовах переходу на новий зміст освіти використовують інноваційні моделі навчання педагогів, пов'язані з кількома видами діяльності: **репродуктивне навчання** (ПДС, лекторій, індивідуальна методична допомога, наставництво, самоосвіта, взаємовідвідування уроків); **дослідницьке навчання** (школа становлення вчителя-дослідника, методичний міст, круглий стіл, ділові ігри, педагогічна студія, аналіз конкретних ситуацій); **модель навчальної дискусії** (школа вдосконалення майстерності, районна науково-практична конференція, педагогічні читання, аукціон педагогічних ідей, робота в мікрогрупах, відкритий урок, розв'язання педагогічних завдань та проблемних ситуацій); **ігрова модель навчання** (школа вищої педагогічної майстерності, ярмарок педагогічних ідей, творча майстерня педагога, ігрове конструювання, авторська школа педагогів, творчі портрети, школа педагогічної майстерності).

Оксана ТКАЧУК,
методист методичного кабінету
відділу освіти

ЗМІСТ РОБОТИ З ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ 5 КЛАСУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Із 1 вересня цього навчального року учні 5 класу навчаються за новими Державними стандартами. Саме тому завдання сучасного вчителя — навчити учнів орієнтуватися в нових умовах і адаптуватися до змін, не втрачаючи своєї індивідуальності. Одним із засобів пробудження й підтримки пізнавального інтересу до вивчення математики є формування в дітей стійких компетентностей на уроках математики та в позаурочний час. Це має значне освітнє та виховне значення.

Завдання вчителя не повідомляти істину, а вчити її знаходити. Дитину спочатку потрібно зацікавити, навчити хотіти й прагнути, а вже потім — знати й уміти. Для цього вчитель повинен правильно визначити *мету, теми та цілі уроків, математичні об'єкти та завдання*.

Загальнокультурна компетентність

Мета. Використання відомостей із різних галузей знань. Формування грамотного, логічного мовлення.

Теми та цілі уроків, математичні об'єкти. Означення, математичні терміни. Числові множини. Текстові задачі на рух, вартість і купівлю. Вправи на всі дії.

Завдання. Організувати самостійне вивчення окремих параграфів підручника (переказати або пояснити прочитане, виділити, позначити, підсумувати, підкреслити, перелічити, назвати...). Формувати вміння складати математичний словничок, писати математичні диктанти, виконувати завдання, спрямовані на формування грамотності, промовляння і використання числівників, математичних термінів, формувати вміння складати пам'ятки — опорні конспекти для однокласника з певної теми (дії з числами, розв'язування задач на рух тощо).

Комунікативна компетентність

Мета. Удосконалювати навички роботи в групі, вміння працювати на результат, аргументувати власну думку, вести діалог тощо.

Теми та цілі уроків, математичні об'єкти. Математичні софізми. Визначення математичних понять, чисел (натуральне, просте, парне тощо).

Завдання. Формувати вміння визначати помилку в міркуваннях; формувати вміння формулювати означення, правило, вислуховувати відповідь однокласників.

Інформаційно-комунікаційна компетентність

Мета. Навчати здобувати потрібну інформацію, використовуючи доступні джерела (довідники, підручники, словники, ЗМІ) та передавати її.

Теми та цілі уроків, математичні об'єкти. Розрахункові задачі на рух і вартість. Старовинні міри довжини, маси, історичні терміни, математичні поняття, утворені від іноземних та застарілих слів.

Здоров'язбережувальна компетентність

Мета. Навчати дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей

Теми та цілі уроків, математичні об'єкти. Розрахункові задачі, які допоможуть довести дітям шкідливість паління, алкоголю та ін. Знаходження відсотків від числа. Додавання, віднімання, множення та ділення десяткових дробів.

Задачі такого типу можна розробити й розмістити в кабінеті математики або на персональному сайті вчителя, щоб діти могли відвідувати, розв'язувати й завантажувати на сайт або приносити вчителеві в кабінет на перевірку.

Громадянська компетентність

Мета. Навчати учнів відповідально ставитись до своїх прав та обов'язків з метою розвитку демократичного суспільства.

Теми та цілі уроків, математичні об'єкти. Задачі економічного змісту. Вміння знаходити вихід з будь-якої ситуації.

Завдання. Формувати вміння дискутувати, аргументовано доводити власну точку зору.

Міжпредметна компетентність

Мета. Навчати учнів застосовувати здобуті знання з математики під час виконання завдань з інших предметів.

Теми та цілі уроків, математичні об'єкти. Цифри, числа, дії над ними.

Завдання. Сприяти формуванню вміння самостійно здобувати знання та вміння; сприяти розширенню кругозору в інших галузях знань; формувати вміння застосовувати здобуті знання з математики під час вивчення інших предметів, поповнення словникового запасу з інших предметів на уроках математики.

Проектно-технологічна компетентність

Мета. Надати учням можливість застосовувати здобуті знання з математики

та особистий досвід під час предметно-перетворювальної діяльності.

Тема та цілі уроків, математичні об'єкти. Площі, об'єми прямокутників та многогранників.

Завдання. Мотивувати дітям важливість вивчення кожної теми. Можна проводити у вигляді проєктів «Застосування цієї теми в житті».

Примітка. Різноманітні вправи допоможуть дітям зрозуміти, як можна застосовувати набуті на уроках математики знання в життєвих ситуаціях. Можна дібрати матеріал та навчити їх створювати власні задачі й складати запитання до дібраних завдань. Цікаві задачі можна помістити в збірник.

Соціальна компетентність

Мета. Формувати вміння продуктивно співпрацювати в парі, групі та команді, виконувати різні ролі та функції в колективі.

Теми та цілі уроків, математичні об'єкти. Додавання, віднімання, множення та ділення десяткових дробів, відсотки, середнє арифметичне.

Завдання. Застосувати на уроках ушліщену перевірку домашніх завдань, взаємоперевірку, самоперевірку, використовувати групові та парні методи роботи.

Предметна компетентність

Мета. Для досягнення рівня сформованості математичної компетентності розробляються більш складні завдання, які формують в учнів такі вміння: визначати проблеми, які можуть бути розв'язані засобами математики; формулювати ці проблеми мовою математики; розв'язувати їх із застосуванням математичних знань та методів; інтерпретувати здобуті результати, враховуючи поставлену проблему; формулювати й записувати остаточні результати розв'язання поставленої проблеми.

Тема та цілі уроків, математичні об'єкти. Додавання, віднімання, множення та ділення десяткових дробів, відсотки, середнє арифметичне, задачі з теорії ймовірності, комбінаторні задачі.

Завдання. Використання нестандартних задач, в умовах яких зв'язки між відомими та шуканими величинами потребують наполегливого пошуку.

Лідія ОНУФРІЙЧУК,
методист методкабінету

БІБЛІОТЕКА – БЕРЕГІНЯ КНИЖКОВОГО САДУ

Не так уже й часто згадують освітяни шкільного бібліотекаря.

Проте шкільна бібліотека – обов'язковий структурний підрозділ школи, який здійснює бібліотечно-інформаційне, культурно-просвітницьке забезпечення навчально-виховного процесу як в урочний, так і в позаурочний час. Шкільна бібліотека сьогодні має утвердитись як центр духовного становлення особистості, його культури, формування духовних ціннісних орієнтацій.

Бібліотека загальноосвітнього навчального закладу має на сьогодні й ряд проблем серед яких:

- поповнення фондів підручниками та іншою літературою;
- підвищення професійної майстерності шкільних бібліотекарів, надання їм статусу бібліотекар-педагог;
- наповнення роботи бібліотеки новим змістом, спрямованим на повноцінне задоволення потреб учнів та педагогів;
- недостатня кількість методичних матеріалів;
- удосконалення правової та нормативної бази;
- забезпечення бібліотек сучасною технікою.

Проте найважливіше з усіх проблем – усвідомлення суспільством, педагогічним колективом школи, що шкільна бібліотека – це інформаційний ресурс закладу, а не допоміжна структура.

Творчо працюють шкільні бібліотекарі, закохані в свою справу. Під керівництвом методиста методичного кабінету Ткачука М.М. ми проводимо практичні та теоретичні семінари, беремо участь у різних конкурсах – як самі, так і наші читачі. Маємо переможців районного та обласного рівнів. Добрим прикладом є бібліотеки Рожнівського НВК «Гуцульщина», Хімчинської, Кобаківської, та Косівської №2 шкіл. Тут є чому повчитися.

Указом Президента України від 14 травня 1998 року 30-те вересня оголошено Всеукраїнським днем бібліотек, метою якого є підвищення ролі книги в суспільному та культурному житті, привертання уваги широкої громадськості до проблем бібліотек, до потреб і соціального статусу бібліотекарів.

Шкільний бібліотекар – помічник учителя в школі, належить до тієї когорти спеціалістів, які формують гідне майбутнє нашого народу. Зрозуміло, що роль бібліотекаря і самої бібліотеки буде змінюватися з часом, але одне залишиться назавжди: роль бібліотекаря освіченого, компетентного, завжди готового допомогти.

Ми маємо зробити все можливе, щоб користувачі наших бібліотек дружили з книгою, черпали знання з книги, як із найчистішого джерела, і вміли застосовувати їх на практиці, щоб із невідомим інтересом входили в широкий і багатий світ, який відкриває книга, жили за давно встановленим мудрим законом істинної культури: ні дня без читання, бо книга – дзеркало життя.

Саме тому сердечно вітаю всіх шкільних бібліотекарів на чолі з Ткачуком М.М. із їхнім професійним святом – Днем бібліотек. Добра вам і здоров'я, щастя та натхнення, цікавих ідей та результатів їх практичного втілення.

Я рада вас із Днем бібліотек
Сьогодні щиро й тепло привітати!
У праці вам ведеться хай завжди,
Здоров'я, благ, хай серце молодіє!
Зі святом вас! З роси вам і води!
В цей день Любові, Віри і Надії!

Галина ВОЛОШЕНЮК,
голова РМО шкільних бібліотекарів

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Новий Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти спрямований на виконання завдань загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступеня і визначає вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи з урахуванням мети і завдань вивчення іноземної мови. Наскрізними змістовими лініями мовного компонента є мовленнєва, мовна, соціокультурна і діяльнісна.

Мовленнєва лінія забезпечує формування мовленнєвої компетентності шляхом формування та удосконалення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, читанні, говорінні, письмі), а також готовності розв'язувати проблеми особистісного і суспільного характеру.

Мовна лінія передбачає формування мовної компетентності шляхом засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів. Мовна (лінгвістична) компетенція забезпечує оволодіння учнями мовним матеріалом із метою використання його в усному і писемному мовленні, і пе-

редбачає систематизацію раніше вивченого лексико-граматичного матеріалу, удосконалення навичок оперування мовними одиницями в комунікативних цілях.

Соціокультурна лінія сприяє формуванню соціокультурної компетентності шляхом засвоєння культурних і духовних цінностей, норм, що регулюють соціально-комунікативні відносини між статтями, поколіннями, націями, сприяють естетичному і морально-етичному розвитку учнів. Соціокультурна компетенція передбачає вдосконалення умінь будувати своє мовне висловлювання.

Діяльнісна (стратегічна) лінія сприяє формуванню діяльнісної компетентності шляхом формування навчальних умінь і навичок, опанування стратегіями, що визначають мовленнєву діяльність, соціально-комунікативну поведінку учнів, спрямовані на виконання навчальних завдань і розв'язання життєвих проблем.

Стратегічно важлива для мовного компонента комунікативна компетентність,

яка є невід'ємною складовою структури змісту освіти, передбачає оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності, основами культури усного і писемного мовлення, базовими вміннями і навичками використання мови в різних сферах і ситуаціях.

Для мовного компонента важливими є також такі предметні компетентності, як мовленнєва, мовна, соціокультурна і діяльнісна (стратегічна).

Вивчення мов сприяє збагаченню активного словникового запасу учнів, пізнанню та усвідомленню особливостей життєвого досвіду народів, мови яких вивчаються, важливості оволодіння мовами та задоволенню потреби в користуванні ними як засобом спілкування в різних сферах життєдіяльності, розвиває мовні, інтелектуальні та пізнавальні здібності, формує гуманістичний світогляд, моральні переконання та естетичні смаки, сприяє засвоєнню національних і загальнолюдських цінностей, використанню інформаційних

на стор. 10

і комунікаційних технологій, виховує в учнів потребу в удосконаленні власної мовленнєвої культури протягом усього життя.

Сучасна система навчання іноземних мов дає можливість застосовувати комунікативно-діяльнісний підхід оволодіння мовами як важливим засобом міжкультурного спілкування, усвідомлення учнями особливостей культури народів, мови яких вивчаються, власної національної культури.

Завданнями освітньої галузі в основній школі є: формування стійкої мотивації до вивчення іноземних мов, ознайомлення з мовною системою і формування на її основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок;

вироблення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої (аудіювання, читання, говоріння, письмо) та читацької діяльності, різних сферах спілкування (особистісна, публічна, освітня);

формування комунікативної і літературної компетентностей;

формування мовленнєвої і читацької культури, творчих здібностей, культури ведення діалогу, розвиток критичного мислення та естетичних смаків учня;

формування гуманістичного світогляду, духовного світу учня, його моралі, загальної культури, особистісних рис громадянина України, який усвідомлює свою належність до світової спільноти.

Навчання мови і літератури у **старшій школі** полягає у розвитку здобутих в основній школі вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої та читацької діяльності, розвитку комунікативної компетентності з іноземних мов, заохоченні учнів до розширення кола читання, осмислення духовної цінності та поезики художніх творів, поглибленні культурно-пізнавальних інтересів учнів, усвідомленні ними ролі мови і літератури в сучасному світі, формуванні рис успішного мовця і творчого читача з високим рівнем загальної культури, активною громадянською позицією, національною свідомістю, вихованні в учнів поваги до культурних традицій різних народів.

Завданнями освітньої галузі в старшій школі є:

подальший розвиток мотивації до вивчення мови і літератури, засвоєння через мову і літературу історії, культури народу, моральних та естетичних цінностей, формування духовного світу учнів, їх світоглядних переконань, громадянських якостей, утвердження за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей;

розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях, формулювати та відстоювати власну думку, вести дискусію, оці-

нювати життєві явища, моральні, суспільні, історичні та інші проблеми сучасності, висловлювати щодо них власне ставлення, досягати взаєморозуміння та взаємодії з іншими людьми;

удосконалення базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок, узагальнення та поглиблення знань учнів про мову як суспільне явище і про літературу – як мистецтво слова;

вироблення вмінь орієнтуватися у різноманітній інформації українською та іншими мовами, у світі класичної і масової літератури, користуватися сучасними інформаційними комунікаціями (Інтернетом, системою дистанційного навчання тощо), провадити пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти та відомості), застосовувати на практиці здобуті у процесі вивчення мови і літератури знання, набуті вмінь та навички;

удосконалення під час провадження дослідницької діяльності навичок самостійної навчальної діяльності, саморозвитку, самоконтролю, розвиток художньо-образного мислення, інтелектуальних і творчих здібностей.

Навчальний процес з іноземної мови у середній загальноосвітній школі поділяється на три ступені початковий - 5-6 класи, середній - 7-9 класи та старший - 10-11 класи. Виділення цих етапів пов'язане з необхідністю поступового оволодіння іншомовною діяльністю У свою чергу успішне навчання іноземної мови залежить від урахування психолого-педагогічних характеристик учнів, які зумовлюють використання методично раціональних прийомів, форм та засобів навчання.

На початковому ступені закладаються основи володіння іноземною мовою. Від рівня сформованості слухово-вимовних лексичних, граматичних та орфографічних навичок, а також розвитку вмінь аудіювання говоріння, читання та письма як визначені у програмі, залежить подальший успіх в оволодінні учнями іноземною мовою як засобом іншомовного спілкування.

На початковому ступені учні повинні навчитись сприймати на слух усне мовлення, робити невеликі повідомлення брати участь у бесіді. Навчання читання проводиться на засвоєному в усному мовленні лексико-граматичному матеріалі. На цьому ж ступені ставиться завдання оволодіти технікою читання вголос, а також мовчки з повним розумінням змісту тексту. Стосовно письма учні повинні засвоїти графіку та орфографію іноземної мови, використовувати письмо як засіб фіксації іншомовного матеріалу та робити невеликі письмові повідомлення.

Обсяг навчального матеріалу повинен бути достатнім, щоб закласти основи володіння кожним видом мовленнєвої діяльності на елементарному комунікативному рівні. На цьому ступені учні оволодівають звуковою та графічною системами мови, найбільш поширеними граматичними явищами та значним за обсягом словником, що засвоюються активно.

Враховуючи характер та обсяг роботи, яка необхідна для досягнення вимог програми, на іноземну мову на цьому ступені дається найбільша кількість годин у порівнянні з іншими ступенями.

Середній ступінь є завершальним етапом щодо створення бази для активного володіння навчальним іншомовним матеріалом. На цьому ступені продовжується розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності, серед яких домінує усне мовлення. Мовлення учнів стає змістовнішим, більш аргументованим, складнішим за структурою мовного та мовленнєвого матеріалу.

Поряд з говорінням та аудіюванням значна увага приділяється читанню. Читання як вид мовленнєвої діяльності набуває все більш комунікативного характеру, зростає кількість та обсяг текстів, які учні повинні вміти читати мовчки. На цьому ступені має місце цілеспрямоване формування вмінь ознайомлювального (з метою одержання основної інформації) та вивчаючого (з метою одержання повної інформації) читання. Поряд з художньою літературою для читання використовуються науково-популярні та суспільно-політичні тексти. Навчання письма передбачає вмінь складати план, тези до прочитаного та робити письмові повідомлення в межах програмних вимог.

На середньому ступені учні оволодівають практично всім граматичним матеріалом, необхідним для усного мовлення. Ведеться робота з формування рецептивних навичок. На цьому ж ступені починається формування потенціального словника учнів, яке продовжується і на старшому ступені. Старший ступінь є завершальним у процесі оволодіння учнями іншомовним мовленням. Рівень навичок та вмінь усного і писемного мовлення, досягнутий на середньому ступені, має бути підтриманий. Велика увага на старшому ступені навчання приділяється усному мовленню, яке набуває якісно нового розвитку стосовно змістовності, більшої природності, вмотивованості та інформативності.

Головна мета навчання іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах полягає у формуванні, розвитку в учнів комунікативної компетенції, тобто здатності і готовності здійснювати іншомовне міжособистісне і міжкультурне спілкування з носіями мови.

Оксана БОЄЧКО,
методист методкабінету.

КРАШИЙ ЗА ПРОФЕСІЄЮ

Під такою назвою вперше в історії психологічної служби започатковано конкурс професійної майстерності практичних психологів та соціальних педагогів.

Перший районний етап конкурсу відбувся в квітні. Учасники конкурсу свої напрацювання висвітлили у

власних описах та портфоліо творчих надбань.

Переможцями районного туру стали практичний психолог Хімчинської ЗОШ I-III ст. Світлана Іванівна Удудяк та соціальний педагог Яблунівської ЗОШ I-III ст. Світлана Василівна Цариняк.

Вони брали участь у другому обласному етапі конкурсу професійної майстерності, де представили свої конкурсні матеріали. Під час змагань у теоретичному турі наші конкурсантки показали добрі знання, склавши письмовий іспит з психології та педагогіки.

Професійного адреналіну додав практичний тур, який відбувся в період з 25.06- по 27.06.2013н.р. Під час цього етапу кожен учасник провів тренінг, визначений журі та погоджений з ним. У процесі його проведення кожна з учасниць зуміла показати свою професійну майстерність, творчість, власне бачення та розкриття поставленої проблеми, створити доброзичливу атмосферу, вміння подати себе та отримати очікуваний результат.

Як правило, участь у конкурсах завжди вимагає досконалої підготовки та відповідних знань, а здебільшого, хвилювань. Проте жодна з конкурсанток не розгубилася, а впевнено йшла до жаданої перемоги. В результаті виснажливої боротьби наші конкурсанти здобули III місце в обласному турі конкурсу.

На серпневій обласній конференції відбулося нагородження переможців. Грамоти та цінні подарунки вручала Зінаїда Болюк, заступник директора департаменту освіти, науки, сім'ї, молоді та спорту. Вона побажала конкурсантам, щоб творча наснага та оптимізм крокувала завжди поруч з ними, а їх невичерпна життєва енергія сприяла здійсненню всіх планів та задумів як професійних, так і особистих.

Віталія ДАНИЛЮК,

методист методичного кабінету

ГРАФІК проведення районних заходів у жовтні 2013 р.			
Дата	Поч.	Категорія педагогів	Місце проведення
01.10	10.00	МШМО учителів хімії, біології	За планом роботи
02.10	10.00	Учителі фізичної культури	Брустурівська ЗОШ I-III ст. (виїзд о 8.45 год.)
07.10	10.00	Учителі, які читають інформатику в 2 класі (Космацький та Березівський округи)	Яблунівська ЗОШ I-III ст.
09.10	10.00	Практичні психологи та соціальні педагоги (творча група)	Косівський НВК-гімназія
10.10	10.00	Учителі, які читають інформатику в 2 класі (Косівський округ)	Косівська ЗОШ I-III ст. №1
10.10	10.00	Учителі іноземної мови, ШМП	Рожнівський НВК
10.10	10.00	I районний етап Всеукраїнської військово-спортивної гри «Сокіл» («Джура»)	Стадіон Косівської ЗОШ I-III ст. №2
11.10	10.00	Учителі укр. мови і літератури, світової літератури, які атестуються в 2014 році	Косівський НВК-гімназія
11.10	10.00	Учителі, які читають інформатику в 2 класі (Кутський округ)	Кутська ЗОШ I-III ст.
15.10	12.00	Районний форум батьківської громадськості	Косівська ЗОШ I-III ст. №2
17.10	10.00	Учителі історії, географії, економіки, правознавства, які атестуються в 2014 році	Косівський РЦДТ
17.10	14.30	ШМП учителів англійської, німецької мови, вебінар	За планом роботи
21.10	10.00	Учителі математики, фізики, які атестуються у 2014 році	Косівський НВК-гімназія
24.10	10.00	ПДС заступників директорів	Космацька ЗОШ I-III ст.
28.10	10.00	Завідувачі кабінетів математики	Косівський НВК-гімназія
28.10	10.00	Учителі інформатики, які читають інформатику в 5 класі	Рожнівський НВК
31.10	10.00	ПДС учителів німецької мови	Космач-Завоєлівська ЗОШ I-II ст.

Завідувач методкабінету

Оксана ЛЕСЕВИЧ

ВІСНИК
Освітній журнал

**Бюлетень відділу освіти Косівської РДА,
районного методичного кабінету
та Гуцульської освітянської ради**

Редактор **Аделя Григорук**

Адреса редакції:
м. Косів,
пров. Шевченка, 7. Інд. 78600
тел. 2-47-91
Реєстраційне свідоцтво ІФ 277
Наклад 1000 прим. Зам. № 230

Віддруковано офсетним способом
в МП «Евріка»
Косівський р-н., м. Косів
Тел./факс 4-51-69, 2-24-91
Обсяг — один друкований аркуш
Комп'ютерний дизайн
Віталія Стефурака